

Ted' už si nepřipadám blbě

Rozhovor s režisérem, básníkem a lektorem Vítem Malotou

Začneme zlehka – jakou má podle tebe budoucnost poezie?

Otázka toho, jakou plní poezie funkci, jestli má nebo nemá smysl, se vede po celé dějiny. Myslím si, že její místo ve společnosti se postupem času mění. Dokonce Petr Boháč ve slavném rozhovoru s Boženou Správcovou v roce 2006, kde mimo jiné pronesl okřídlenou větu „Poezie už byla“, říkal, že poezie je úplně všude, je na zdech domů, je na zdech záchodů, putyk, v písňových textech, v reklamních sloganech a jediné, kde ji nenajdeme, jsou sbírky básníků. Vzhledem k tomu, jak se doba zrychluje, se poezii toho klasického střihu nedaří aktuálně, rychle a briskně komentovat současnou společenskou situaci. Pořád ale nabízí jistou formu úniku, nebo pohledu, který zákonitě není černobílý. Existují například data, že čtení poezie v Americe vzrostlo s nástupem Donalda Trumpa zhruba o 75%. Jak se říká – když je doba dobrá, poezie postrádá smyslu, ale čím horší je, tím více se k ní lidé uchylují.

Takže v ni věříš?

To ano, stoprocentně. Já si myslím, že je to podobný příklad jako divadlo, o kterém se také říkalo, že ho nejdřív nahradí rádio, potom televize, kino, a ono tu pořád v různých formách je. Těžko říct, jak bude poezie vypadat, ale v nějaké podobě tady své místo vždy mít bude..

Věříš i v divadlo?

Rozhodně. Úplně nejlepší pro mě je snažit se propojovat rovným dílem divadlo a poezii. Ale zatímco divadlo považuji za dlouhodobou soustavnou kontinuální práci, poezie je pro mě úkryt toho nejhlubšího a nejniternějšího, čeho se můžu dotknout.

Kdybys měl na svůj momentální seminář na MS měsíc, k čemu byste došli?

Už od začátku semináře jakmile jsem poznal, jak jsou ti mladí lidé schopni přemýšlet a pracovat, jsem si to začal



přát, abychom ten měsíc měli. Ale nedokážu říct, jestli bychom se dobrali k nějakému výstupu, myslím si, že k němu vůbec nesměřujeme. Já jsem si už na začátku vytyčil, že mým úkolem bude otevřít různé dveře, ale vstoupit do nich už musí oni. A čím víc času bychom tím strávili, tím víc dveří by se podařilo pootevřít. Ale tu hlavní cestu by už vykonávali oni sami. Jak už jsem jim říkal, já pro ně nejsem žádná hlava pomazaná, ani někdo, kdo jim bude říkat, co je a není správně. V poezii platí, že se nacházíme na ryze subjektivní půdě a nikdo nemá právo říkat, že je něco dobré a něco není. Takže si myslím, že by seminaristé byli čím dál tím víc samostatní a vedli bychom další a další rozmluvy nad rozpracovaným materiálem, o který se teď snažíme.

Myslíš, že je na světě někdo, pro koho poezie není?

Jde o to jaká poezie nebo co si pod ní představujeme. Prvky poezie se nachází všude kolem nás, takže pokud člověk poslouchá nějakou píseň, nebo se kouká na nějaký obraz, má co dočinění s poezií. Napadá mě třeba příklad kluka, co přišel na můj seminář, který jsem dělal pro Strakonickou knihovnu a říkal, že nikdy žádnou sbírku poezie nepřečetl a ani neměl tu potřebu, ale říkal si, že ten workshop bude zajímavý. Tak s tímhle začal a skončil s tím, že toho Wernische musí pročíst skrz naskrz. Takže se jedná o otázku osobního vkusu, o to, co nám do vínku dávají naši rodiče i okolí.

pokračování na straně 12

Bezejména, DDM Větrník, Liberec: Svědectví o životě v KLDR

Nestačili jsme zírat

Rozhovor se souborem Bezejména



Předpokládám, že se shodneme na tom, že motiv oprátku okolo krku je dost silný. Jak se s ní na krku hraje?

Nejdřív to bylo zvláštní, ale pak jsme si zvykli a už to nějak šlo. Ale pořád si říkáme, páni, mám na krku oprátku, cože? (smích)

Zajímalo by mě, jak jste k tomuto tématu přišli?

Vždycky na začátku roku si vybíráme téma, jemuž se chceme v nové inscenaci věnovat. Měli jsme pár tipů, většinou z vážnějších témat, ale pak naše vedoucí přinesla knihu Niny Špitálníkové a my se všichni shodli, že by nás to zajímalo. Zároveň to bylo něco nového, protože do té doby jsme dělali inscenace například na téma komunismu v Česku apod, takže téma režimu v KLDR pro nás bylo zajímavé a nové.

Takže to chápu tak, že se vaše tvorba věnuje převážně vážnějším tématům?

Ano, komedii jsme nedělali nikdy. (smích)

A chtěli byste?

Možná jo, byl by to zajímavý zážitek, ale nevíme, jestli bychom obstáli.

Co vás na tématu režimu v KLDR nejvíce zajímá?

Nikdo z nás samozřejmě komunismus u nás nezažil, ale z vyprávění rodičů a prarodičů nás zajímají paralely mezi

těmito dvěma režimy. Trochu jsme samozřejmě věděli, do čeho jdeme, protože snad každý má nějaké povědomí o severní Koreji, ale po přečtení knížky jsme nestačili zírat. To, co jsme obsáhli v naší inscenaci, je jen střípek toho, co se tam děje.

Takže jste knihu všichni četli a po jejím přečtení z ní vybírali materiál, nebo to byla práce vedoucí?

Je to tak, četli jsme ji všichni a inscenaci jsme si dělali sami. Naše vedoucí sloužila potom spíše jako pohled zvenčí.

Kostýmy byly tedy také váš nápad?

Většinou hrajeme jen v černém, ale tentokrát jsme měli pocit, že by to kostým chtělo. Věděli jsme, že bychom chtěli něco do šeda, ne moc barevného.

Zajímáte se o politiku?

Určitě. Přeci jenom bychom měli mít přehled o tom, v čem žijeme.

Ve vaší inscenaci jsou důležité davové scény a pohyb masy lidí. Bylo složité tyto scény zkoušet a upřesňovat?

Určitě. Tím, že dramatař dělá většina našeho souboru už delší dobu, to bylo snazší, než kdyby to bylo úplně od základu. Například sjednocování unisono vět bylo trochu náročnější.

Jak se to hraje? Není to náročné?

Hrajeme to poněkoliakáté, takže nás to už nijak nedeprimuje. Snažíme se to brát s nadhledem. Vít Malota se nás ptal, jestli po dohrání nemáme nějaké psychické problémy. I jemu jsme říkali, že ne. Místo psychického potřebujeme občas spíše fyzické ošetření. (smích)

-Jak-



Hrozivé podoby totality

Působivé svědectví o totalitním režimu, který na jedné straně přináší jistotu drilu a stejného myšlení - což je pochopitelně pro mnohé pohodlné, a na druhé straně tragédie, které takové režimy způsobují jednotlivcům. Mnohdy jsou to tresty za zdánlivě absurdními prohřešky, za které jednotlivci nenesou vinu.

Naštěstí, totalitní praktiky jsou pro nás v současné době už vzdálené, ale země, kde stále fungují, je na světě pořád dost. Takže kniha Svědectví o životě v KLDK, kterou na základě vlastních zážitků a autentických rozhovorů napsala Nina Špitálníková, a která se stala inspirací pro stejnojmennou scénickou verzi souboru Bezejména, DDM Větrník Liberec v režii Miloslavy Čechlovské, je pro nás naštěstí pouze modelovou hrou, která pojmenovává a prezentuje příběhy i systém manipulace, zákazů, příkazů a trestů státního aparátu vůči občanům.

Zajímavým způsobem proplétá obecné s jedinečným, skupinové s individuálním. Na jedné straně velmi působivými prostředky zpracovává onen masový dril (pomocí šikovně sestavených voice-bandových pasáží, individuální i skupinové pantomimy a choreografických prvků, které mají až rituální charakter. Tím se daří vytvářet autentickou atmosféru jakéhosi „masového zblbnutí“, způsobeného každodenní ideologickou masáží a drilem, které jakoby vycházelo z kořenů orientálních rituálních prvků, které mají Asiaty v DNA. Právě technická stránka inscenace působí jako velmi dobře promyšlená i následně připravená. Zkrátka dril v té nejlepší podobě, umocněný ještě stejnojmennými dvojsmyslně rudým šátkem, který je zároveň oprátkou. Podobně zajímavou vizuální funkci pak mají rudé knížky, jediné vlastnictví každého jednotlivce, které slouží jako totem, symbol soudržnosti a jsou využívány i jako perkusní nástroje, rytmizující „společenský život“. Vedle tohoto společného úsilí o dokonalou koordinaci v rámci systému se jaksí na okraji odehrávají příběhy individuálních tragédií, kdy jednotlivé postavy, které jsou zbaveny pouta = oprátky, jsou vlastně odsouzeny k popravě, čili nebytí.

Celou inscenací nás provází příběh Uji a její matky Hanuly. Matka, jejíž dcera se zrodila z aktu znásilnění (mimochoodem, jedním z nejpůsobivějších momentů inscenace je scéna hromadného znásilňování mladých dívek, která je provedena odcizeným mechanickým způsobem), se systému stále vymyká, a tak klesá ve společenském žebříčku až do pozice „nikoho“. Jejím největším proviněním je to, že dosud neztratila lidskost, a projevy této lidskosti jí vlastně

handicapují - neprve zachrání z hořícího domu dceru, ale nikoli už portréty vzývaných korejských vůdců, nakupuje zboží jinde než v místním konzumu a když pohostí sousedku čajem, ta jí udá za povyšování se nad ostatní, až po poslední provinění, které se jí stane osudné - chce splnit dceři přání a k narozeninám jí sehnat zahraniční film Titanik na DVD. Dcera ji však udá, a matka je za to popravena (působivá závěrečná scéna, kde je oprátka využita dvojím způsobem: zatímco dcera si za své udání vydobude možnost být „šátkována oprátkou“, nad její zrazenou matkou rudá oprátka visí více než výmluvně. Pozoruhodný a jímavý, i když minimalistickými prostředky prezentovaný, je příběh holčičky, která zprvu nese statečně ústrky a násilí od svých vrstevníků a je matce podporou, nicméně společenská masáž a touha někam patřit (tedy nelížit se, dělat to, co ostatní a mít tak svůj kolektiv kamarádů) ji dožene k tomu, že překročí křehkou hranici, zradí svou matku a přidá se k temné většině. Příběh jako celek se tedy může zdát až schematický, snad přímo plakátový, ale tento způsob zjednodušených přesvědčovacích metod v tvrdých totalitních režimech funguje (i když jednotlivé totality se pochopitelně mohou lišit - dle vlastních zkušeností vzpomínám na období normalizace u nás od 70. do konce 80. let, a konstatuji, že díky laxním povahám Čechů /ne nadarmo jsou nazýváni smějící se bestie/ se nikdy nepodařilo dosáhnout důsledného zmanipulování celého národa jako se to děje v asijských zemích či v Rusku.

Sugestivní inscenace, která přináší mnoho témat k zamyšlení a diskusi může být především pro mladé diváky dobrým mementem, připomínkou toho, že v dnešním globalizovaném světě není nebezpečí toality nikdy dost daleko.

Jana Soprová



Babodrama, ZUŠ R. Schumana, Aš: Entschuldigung

Ve mně už žádná nenávist není

Rozhovor se souborem Babodrama



Řekněte mi své asociace na slovo Aš.

Bára: Tři lipani (restaurace v Aši, pozn. red.), Vašek: Západ, Martin: Radnice, Anička: Rodina, Jakub: Dětství, Viki: Škola

Karlovarsko.

Bára: oplatka, Vašek: nejhorší kraj ze všech, Martin: karlovarský knedlík, Anička: zapadákov, Bára: západákov (smích), Jakub: Lázeňství, Viki: turisté

Sudeťák.

Anička: entschuldigung, Bára: z nějakého důvodu Vašek, Vašek: Já (smích), Jakub: my všichni kromě Viki, Viki: všichni kromě mě

Odsun.

Anička: vojáci, Bára: poničené vztahy, Vašek: následně dosídlení, Martin: volné baráky

Co se ve vás děje, když slyšíte německý jazyk?

Anička: Já jsem s tím v pohodě, protože často navštěvuji Německo. Teď už to všichni vnímáme celkem normálně a myslím, že vztahy jsou lepší než to bývalo.

Vašek: Já budu takový protipól. Mám rád Německo, miluju Němce jako národ, ale ze srdce nesnáším ten jazyk. Nikdy jsem se ho pořádně na gymplu nenaučil a nenašel si k

němu vztah. Když slyším němčinu, cítím zmatek a zhnusení. Martin a Viki přitakávají

Anička: Podle mě to hodně závisí na vyučujícím němčiny. Na základě toho si lidé vytvoří představu a pocity k jazyku. S Bárou máme skvělou učitelku a díky ní máme asi jiný názor. Když vám něco nejde, tak je asi těžké mít to rád. Bára přitakává

Odpor k němčině může mít ale i své historické kořeny. Jste z Aše, oblasti, která má v tomto ohledu velkou historii. Jsou nějaké věci kromě odporu k jazyku, které ještě dnes ve svých aktuálních životech cítíte jako dědictví toho dynamičtějšího dvacátého století?

Vašek: Myslím, že určitě. Karlovarskému kraji, potažmo Aši, chybí pevné jádro lidí, což souvisí s dosídlováním pohraničí po odsunu. Nikdo tam už moc nezůstává a město bojuje v začarovaném kruhu: chce znovu obnovit kulturní život, ale ti lidé odchází, protože tam žádný není.

Anička: Nakupování. Když přijede Němec do Česka, tak prodavačky automaticky mluví německy, dá se platit v eurech atd. Ale když pak my jako Češi přijedeme do Německa, tak se tam s námi nemažou. Musíme mluvit česky a všechno platit v eurech, což je taková nevyrovnanost. Vedoucí Anna: To je sice pravda, ale na druhou stranu se ta města snaží spolupracovat z obou stran. Vedení německých měst už se hodně snaží komunikovat v češtině.

Určitá česko-německá nenávist přetrvává dodnes. Jak se k tomu stavíte?

Bára: Myslím, že už ji máme jen zprostředkovanou. Není to něco, co bychom z vlastní zkušenosti měli důvod cítit. Je to tak daleko a neosobní, že ve mně žádná nenávist není.

Vašek: Podle mě je to generační záležitost. Je blbost tuto generaci odsuzovat za to, co napáchaly generace před tím. Jakub: Na mladších generacích je právě to zpětné navazování vztahů. Měli bychom napravit, co ostatní dřív podělali. všeobecný souhlas

Jaká je historie vaší práce s textem?

Vedoucí Anna: Texty Barbory Vlnasové Vaculíkové jsme znali už z dřívějšíka. Některé jsme i hráli. Líbí se nám, jak na téma pohlíží z více úhlů pohledu a také její „punkáčská krutost,” smysl pro humor a nadhled. Je to dramatický text původně určený pro čtyři ženské. Zkoušeli jsme nejdřív s jednou dívkou, která pak ale odešla na jinou školu. Tak jsme si ukradli Vašíka a tím to dostalo úplně jiné grády. S kapelou se přidali další chlapi a to přidalo další možnosti.

-JaM-

Co se stalo na Dušičky

Příběh ze zapadlé vesnice na česko-německém pomezí v sobě nese jakousi tajemnou dvojlomnost. Na jedné straně se tu odehraje pár reálných, byť bizarních událostí (parta dobrovolných hasiček se každoročně potýká s nevysvětlitelné požáry, které vzplanou vždy na Dušičky, kdy se probouzejí zemřelí), ale také záhadných až mystických situací.

Z původní hry Barbory Vlnasové Vaculové *Zazděná/Mauerschau*, která vznikla před lety jako součást projektu o česko-německých vztazích, vytvořil soubor Babodrama ze ZUŠ R.Schumanna z Aše vlastní zajímavou verzi pod názvem *Entschuldigung*. Trojice příslušnic místního hasičského sboru, s níž se setkáváme na počátku tohoto podivného příběhu, je konfrontována s vypravěčem - kabaretiérem (v originále se jedná o ženu), a společně s ním se vydává na expedici do minulosti, do chvil, které se dramaticky dotkly obou národů a jejich vzájemných vztahů. Z mého pohledu právě genderová změna v postavě průvodce, který chvílemi připomíná protagonistu slavného Kabaretu, ale obecněji i lehce ďábelskou postavu (Václav Ponikelský), nové interpretaci prospěla. Nejenže to poskytuje šanci, aby se proměňoval v různé mužské postavy děje, ale je především hybnou silou, která nasměruje tři mladé současné ženy na cestu časem, kde se mění na postavy s rozmanitými, někdy hodně zamotanými osudy, způsobenými - pochopitelně - především láskou. Mj. se tu konfrontuje problematický vztah číastokrevných Němek - sester s Židem, ale také dojemný příběh ženy, která zná svého nastávajícího pouze z dopisů, a vydá se za ním do Československa v osudný den 21.srpna 1968.

Inscenace skládá mozaika historických událostí, které jsou vnímány z čistě osobních pohledů jednotlivých žen, a rozostřenost hranic mezi postavami a jejich osudy přidává do příběhu nová tajemství a otazníky.

Jakkoli je představení postaveno především na regulerní činohře (množství textu, který musí hrdinky vyslovit, je úctyhodné a je na diváky chrleno velkou rychlostí někdy částečně na úkor srozumitelnosti), nadsázka spojená s tajemnými momenty, stříhy téměř filmovými, přechody od krátkých kabaretních výstupů k pohledům jakoby do zákulisí, když se dívky přímo před diváky „převlékají do postav“, vytváří zajímavý patchwork situací, v němž se občas jednotlivé plochy překrývají. Takže diváci mohou

mít po právu pocit, že se jedná o halucinogenní vize visící v éteru, které se dívkám zjevují pod vlivem splodin nadýchaných při požáru. To osravedlňuje i způsob, jakým vstupují do situací a postav minulosti a nabývají vlastností těch postav. Pak může být např. jedna z protagonistek udivena, že náhle získala schopnost „andělského zpěvu“. Diváci si pak plně mohou užít prolínání jednotlivých pásem historie, dezorientaci v identifikaci postav, i nejistý pocit, zda se před námi nerozhrává hra dvojíých agentů/agentek. Celé představení tedy můžeme prožít jako kolektivní dobrodružství, kdy jsme strženi vírem času, v němž nelze odlišit realitu od fantazie. Což ovšem odpovídá faktu, že mnohé momenty historie bývají absurdnější než si kdo dokáže představit (viz historicky zdokumentované útky z NDR do NSR přes Prahu, která se tak stala odkladištěm stovek trabantů). A tak, i když pro nás na konci představení zůstává tajemství, kdo vlastně zastřelil na hranici koho, a zda vůbec v tu chvíli někdo zemřel, a nebyla to jen promyšlená konspirační hra, rozhodně si tenhle průlet historií podaný s přiměřenou dávkou divadelnosti, užijeme.

Jana Soprová



Co jsme to slyšeli?

Seminář Text v prostoru, text v těle



Snažím se najít seminář Pavla Zajíčka, který by měl probíhat venku. Volám Pavlovi. Telefon vyzvání, ale nikdo ho nebere.

Za chvíli se o kontaktování Pavla Zajíčka pokouším znovu. Opět žádná odpověď. Přitom mám neustálý pocit, že musí být někde blízko, skoro jako kdybych slyšela vyzvánění Pavlova telefonu... Nakonec mi Lenka č. 1 poradí - seminář probíhá v parku u kostela. Běžím do poměrně vzdáleného parku a už z dálky pod kostelem vidím skupinku seminaristů sedících na trávě v kroužku... Zvláštní. Přisahal bych totiž, že můj intenzivní pocit blízkosti Pavla Zajíčka jsem to ráno cítila téměř všude.

„Co jsme to slyšeli?“ pokládá Pavel Zajíček seminaristům otázku hned po mém příchodu. Seminaristé totiž předchozí dny inspirováni místem, kde se nacházeli, psali vlastní autorské texty. V Pavlově semináři není důležité jen napsání vlastního literárního tvaru, ale účastníci také zkoumají, jaké to je svůj text číst před ostatními. To je teprve pravá zkouška toho, jestli si za textem autor stojí. Už během čtení je pro posluchače patrné, které pasáže má autor textu chuť přečíst nahlas a které mu „nejdou přes pusu“. Při čtení publiku tak každý autor vlastního textu sám jasně pozná, se kterými pasážemi je spokojený a se kterými méně.

Když autor domluví, ostatní seminaristé se vyjadřují k tomu, co slyšeli: někdy jen objektivně pojmenují, o jaký text se jednalo, později se více zabývají detaily textu (formou, postavami...) a přidávají vlastní interpretace. Sám autor textu dostává od Pavla Zajíčka ban - nesmí se k vlastnímu textu dodatečně vyjadřovat, dovysvětlovat ho nebo jej obhajovat. Text mluví za autora sám.

Texty seminaristů mají často společnou náboženskou tematiku. Prostředí kostela evidentně ovlivnilo kolektivní myšlení autorů. Přesto se výsledné tvary navzájem velmi liší - měla jsem možnost slyšet: pohanskou báseň, milostný dopis ztroskotance Vladimíra, začátek příběhu o nenaplněnosti vztahu, historický román „prošpikovaný“ intrikami církve a moderní pověst.

Někteří by raději svůj text na hlas nečetli, jiní čtením nahlas textu dodávají další rozměr. Pavel občas vybídne autora k aktivnímu postoji nebo se zeptá, co se v příběhu stalo. Zamýšlíme se i nad jevištní podobou textu.

Mohlo by se zdát, že psaní o semináři, který se také věnuje psaní bude jedna báseň, ovšem není tomu tak. Jak mám vám čtenářům asi popsat zkušenost ze čtení textů, které jste nečetli? Je možné psát o napsaném bez napsaného?

.

.

.

.

.

.

To be continued...

(Texty seminaristů hledejte v následujících vydáních zpravodaje.)

-vrz-



Zpráva o ztraceném mobilu

Našel se majitel ztraceného telefonu! Byl jím sám Pavel Zajíček. Ano, telefon, na který jsem se snažila ráno několikrát dovolat jsem měla celou dobu ve vlastní tašce.

A co tím chtěl básník říci?

Seminář Víta Maloty Svobodná poezie



Poezie je nevíím. Poezie je svoboda. Svoboda v tom mít vlastní názor. Svoboda v tom moci říct – tohle nechápu, to mi nic neříká. Autor, který vysvětluje báseň, takový autor ji zabíjí. Neposlouchejte nikoho, kdo vám bude říkat, že jen jeho výklad je ten správný. Máte bytostné právo na to mít vlastní názor. Ve chvíli, kdy si přečtete báseň, je jen vaše. V tu chvíli již nepatří nikomu jinému, ani autorovi ne.

Tyto a jiné krásné věty vanou z úst Víta Maloty chvíli poté, co se usadíme v kruhu, seznámíme se a Vít nám představí svou skromnou ambici - stát se nám „průvodcem ve světě poezie.“

Básník je hlavně pozorovatelem. Pozorovatelem nejen svých niterných procesů, ale i svého okolí.

A tak hned zkraje rozebíráme, jakých zajímavých básnických obrazů a okamžiků jsme si včera všimli:

- Život strádajícího člověka přirovnaný k nemocnému stromu.

- Jakub Jelínek, jenž přišel o dvacet minut rozhovoru, stoupající do schodů za zvuků písně „Bylo tu, není tu.“

V každém věku na nás báseň působí jinak. Mohu si ji přečíst ve dvaceti, ve třiceti, v padesáti a stejně jí stále neporozumím. A třeba až v sedmdesáti, kdy zažiju podobnou situaci a má životní zkušenost se potká s autorovou, řeknu si: „To je ono!“

Někdy se může stát, že po přečtení básně ve mně její slova vězí ještě několik dní a musím o ní neustále přemýšlet a jindy tak zapadne, že si stačí říct: „To je ono!“ a jdu dál.

Chvillemi mám pocit, jako bych se ocitl v hodině jazyka českého, kde se učitel pomátl a místo, aby nám vysvětloval básně, nechal si je vysvětlovat námi. Otázka „co tím chtěl básník říci“ se najednou obrací.

Dobry poetický text se pozná podle toho, že ač malého rozsahu, dokáže rozpoutat celý mikrokosmos emocí a třeba i viny, jak jsme mohli vidět u „Jemnostpaní“ od Alžběty Stančákové. Chce se někdo podělit o nějaký svůj text?

Z řad seminaristů zazní dvě odvážné haiku v angličtině a hned se rozpoutá živá debata o tom, jaké jsou klady, zápory a motivy psaní v cizím jazyce. Je to stud, odvaha nepsat cizojazyčně hned bezchybně, anebo pocit, že s cizím jazykem přichází naše jiné, nové, kreativnější já?

Zajímavý rozbor našich pocitů a interpretací básně ze sbírky „Cykly“ od Emmy Kausc, jsme zakončili rituální vraždou, neboť nám autorčiny pohnutky Vít neochotně prozradil. Pak jsme protáhli své údy a vydali se na dobrodružnou cestu do městské knihovny.

Vyberte si náhodnou sbírku, náhodného autora, o kterém jste nikdy neslyšeli. Z této sbírky si vyberte náhodnou báseň a začtete se. Pak si ji přečtete znovu a znovu. Zítřka nás seznámíte s vaším osobním procesem objevování vaší náhodné básně. A nyní pojďme na procházku.

A jak vypadá taková básnická procházka? Básník prochází městem, neznámo kam, básník prochází přírodou, kam jen ho nohy nesou.

A zaznamenává. Protože:

Básník je člověk, který pozoruje, žasne...

„...ale nikoli ten, který káže,“ dodává Vít jedním dechem, když se zastavíme před sídlištní panelákovou zástavbou z doby socialistického realismu, kterou, jak se nám přiznává, bytostně nesnáší. Nikdy ale nenalezl odvahu ji kritizovat, jelikož by si připadal jako pokrytec, když sám dobu, ve které tyto domy vznikaly, nezažil, a navíc v jednom z takových žije.

A jaké básnické obrazy se nám podařilo na procházce zachytit?

*zelené ošklivé auto
pavoučí domečky
měkkou rostlinu
boha v nás, jenž je mrtev
portály do jiného světa*

Chcete vědět víc? Básně, které z těchto a dalších obrazů vznikly, si budete moci přečíst v zítřejším zpravodaji.

-tvído-

Výlet na Andrlák

Šli. Kamenitá cesta rozývala les jako otevřená rána. Prudce stoupala. A oni šli. Prach smíšený s potem se lepil na kůži. Šli a nezastavovali se. Nemohli. Jít, ani se zastavit. Čekal je vrchol. Zatím jen tušený a příslibený. Ale oni věřili, že čeká právě na ně. Nikdy se neotáčeli zpět. Věděli, že pod kopcem číhá On. Závídí jim. Sám se na tu cestu nikdy nedokázal vypravit. Nikdo netušil proč, důvod zapomněl už i On sám. Snad to bylo kvůli... ale spíš asi určitě ne. Stál a jeho pohled páčil v zádech jako otevřená rána. Šli a on ne. Nemohl. Věděl, že to tak zůstane navždy. Byl, je a bude Mužem, který na Mladé nikdy nedosáhl vrcholu.



Skłodovská-Bohdalová-Lhotská

Jsou ženy, které pohnuly historií. Mezi námi je jedna z nich. Jiřina. Po celý festival vás budeme zásobovat jejími fotografiemi, moudry vytrženými z diskuse, rozhovory s ní. A v této rubrice také texty od lidí, kterým tato dramaticko výchovná Minerva McGonagallová změnila život. K lepšímu. Svými dvěma textíky ji poctila i Jana Machalíková:

Já jsem žákyně Jiřiny Lhotské
I když mě v dramátku neměla
Říkám si: člověk si mistra volí sám
I já mám tu svobodu
Naslouchám, pozoruji, napodobuji
A pořád se od ní mám co učit!

S jednou Jiřinou jako květ
znám se já už hodně let.
Na severu působila
potom na jih přehnázila
a teď bydlí uprostřed.

Beatovy zkomoleniny

Ve speciálu věnovanému jedinečnému básníku a člověku Beatu Šlápotovi, jsme se mimo jiné rozhodli ukázat čtenářům to nejlepší z umělcovy rané tvorby. O tom, jakou roli na startu jeho kariéry hrály první lásky a vzory, je báseň věnovaná Jiřině:

Jiřině

Našel jsem svou lásku,
jak přes oko pásku.
Jak vyhraná sázka,
je ta moje láska.

Směju se i pláču,
ani nejím sváču.
Je to s ní fakt dobré,
oči má modré.
Obě!

Příznačnou pro Šlápotovo fotbalové, tzv. zelené, období, kdy si procházel dospíváním, je báseň „Emeritní rozhodčí“.

Emeritní rozhodčí

Voníš jak šatna po prvním poločasu,
pouštím góly, když spatřím tvoji krásu.

Vlasy tvé barvy karty žluté,
rety tvé barvy karty červené.
Čekám tu na tebe kopačky zuté,
lehám si nahý do trávy zelené.

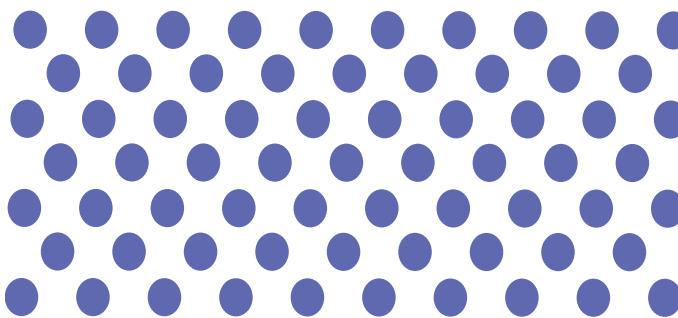
Pronikám tebou jako hvízd píšťalky,
na čáře brankové rostou fialky.
Vstupuju do tebe jako do ofsajdu
a jdu.

Náš božský poeta si prošel také obdobím konzervativního beatnictví, kdy pod vlivem svého vzoru a alkoholu krátce používal umělecké jméno Beatowski. Následující báseň pochází ze sbírky „Všechny konečníky světa i ten můj tračník“.

Ten je po smrti

vždycky jsem si chtěla
zakopulovat
s Otokarem Březinou, řekla,
ale než jsem se k němu dostala,
bylo pozdě.

do zadku, odpověděl
jsem, vy holky
vždycky přijdete moc pozdě.
já už jsem se dneska dvakrát
sebeukájel.



Tvídovy zkomoleniny

Kvido se mstí Vítovi, kdyby snad někdy zkomolil jeho jméno aneb poznej Víta Malotu

Stít Varlata
Výt Na Blata
Sít Poblitá
Být Nahatá
Být Natotata
Sweet Holota
Nemít Gařata
Mít Trampota
Krýt Černota
Klít na Mlád'ata

tvído

...pokračování ze strany 1

Jaké to je být na Mladé scéně po pětileté pauze, ve které jsi stihl téměř dostudovat režii-dramaturgii na DAMU?

Kdybch měl popsat nějak introspektivně svůj vývoj, tak bych řekl, že teď už si nepřipadám blbě, když se večer s nikým ne bavím a čtu si. Jinak mám Mladou scénu mimořádně rád za to, že zůstává domáčkou a nesmírně příjemnou přehlídkou s úžasně inspirativními lidmi, kterým všem jde o to, aby vypovídali o sobě a o světě kolem nich, který se jich týká.

Co plánuješ dělat v příštím roce?

Všechny rozhovory s lidmi z kumštu, když přišlo na divadlo, se záhy stočily k financím. A od toho rovnou k tomu, že je všechno téměř ztraceno a bude to jenom horší. Mám v plánu jednu konkrétní režii, audioknihy, rozhlas, literární kritiku a různé porodcování, které mě teď živí, na rozdíl od divadla. Vybrali jsme si opravdu nejhorší vstup do profesionálního prostředí, po koronaviru a začátku války.

-Jak-

Jelenovy postřehy

- Stál jsem dnes na výletě chvíli pod rozhlednou a metr ode mě dopadla ze shora (34.6m) pet láhev plná vody. Podle mých fyzikálních výpočtů dosáhla u dopadu rychlosti cca 93,78 km/h. Dnes jsem se tedy podruhé narodil a budoucím návštěvníkům bych doporučil výšlapy bez těžších předmětů, nebo alespoň lépe mířit.
- Konečně jsem se dočkal zázračné písně s názvem Sára (23:51). Děkuji, bez ní by to nebylo ono.
- Redakce děkuje souboru Mrož v krabici, že vydržel do rána.
- Oceňuji slečnu, která uváděla představení skupiny A, Svědectví o životě v KLDR, bylo to vtipný.

MEME



Vít Malota veselý



Vít Malota smutný

Pravda vyděsí!

Mystifikace

*Mystifikace je úmyslné klamání, šíření nepravdivých zpráv, předstírání něčeho, rozšíření nepravdivé zprávy k oklamání veřejnosti. **



Mystifikace a jiné zvěsti kolující o Vítu Malotovi:

„Vítek Malota miluje inscenaci Modlitba za svobodu. Proč? Vítkova verze: Dotklo se mě tanečně poetické zpracování básni Otakara Březiny.

Pravdivá verze: V představení hraje 10 krásných dívek. Vítek se při rozboru inscenace rozvášnil natolik, že mluvil půl hodiny. O dívkách, ne o inscenaci.“

„Vítek většinou sedí sám stranou. Snaží se působit, že na nikoho nečeká, ve skutečnosti ale čeká, až ho někdo osloví. Jsou dva typy baličů: První typ vytváří zábavu uprostřed davu, oproti tomu druhý typ si sedne stranou s knížkou a čeká, dokud za ním nepřijde dívka, nepřisedne si a nezeptá se: Jsi v pořádku?“

„Malota nenosí nic jiného než společenské košile a kalhoty. Jednou jsem ho viděla v teplákových kraťasech a dost tím u mě klesl.“

„S Vítkem máme společný pokoj. Varoval jsem ho, že chrápu. Vítek gentlemansky odvětil, že mu to nevádí. Poté mě v noci vzbudilo podivné mlaskání. A dnes ráno jsem na jeho stolku našel špunty do uší. Vítek svůj nesouhlas vyjadřuje nonverbálně.“

„Pamatuju si kariérní začátky Víta Maloty – jedna z jeho prvních významných rolí byla drůbež. Konkrétně hrál slepici.“

„Vítek Malota a Honza Mrázek bývali tak chudí, že museli žebrot na ulici. Na Hronově měli radost z každé korunky, která jim v klobouku přistála. Soucit kolemdoucích vzbuzovali svým mládím a písněmi.“

Výpověď barmanek: „Myslíte toho kluka, co sedí vzadu u stolu? Je tady pořád, ale málo si objednává. Někdy sedává i 10 hodin u jednoho piva.“

„Sv. Vít až do svých 18ti let nevyslovil žádné sprosté slovo.“

„To je ten, co pořád nosí košile?“

**Filipec, Josef: Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, Praha 2000*

Kdo páchá Mladou na Malý?

Honza Mrázek, Veronika Zárubová, Jakub Jelínek, Kvido Lotrek, Vítek Marušák, David Slížek a další.

Neprocházej jazikowou koregtúrou...